

**Instrukcja postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia skażeniem chemicznym
i biologicznym obiektów Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach**

1. Zagrożenie chemiczne to uwolnienie niebezpiecznych dla ludzi i środowiska pierwiastków chemicznych oraz ich związków, mieszanin lub roztworów występujących w środowisku lub powstałych w wyniku działalności człowieka. Zagrożenie może wynikać także z stosowania broni biologicznej wypełnionej mikroorganizmami chorobotwórczymi np.: bakteriami, wirusami, toksynami.
2. Postępowanie w przypadku skażenia chemicznego:
 - 1) Identyfikacja zagrożenia:
 - a) skażenie chemiczne może objawiać się w różny sposób, w zależności od rodzaju substancji chemicznej, jej stężenia i drogi narażenia. Do typowych objawów skażenia chemicznego należą:
 - objawy ze strony układu oddechowego: kaszel, duszności, podrażnienie błon śluzowych nosa i gardła,
 - objawy ze strony układu pokarmowego: nudności, wymioty, biegunka, bóle brzucha,
 - objawy ze strony układu nerwowego: bóle i zawroty głowy, zaburzenia świadomości, drgawki,
 - objawy ze strony skóry: zaczerwienienie, pieczenie, swędzenie, wysypka, oparzenia,
 - objawy ze strony oczu: pieczenie, łzawienie, zaczerwienienie, zaburzenia widzenia;
 - 2) Zasady ogólne:
 - a) natychmiast opuścić zagrożony obszar,
 - b) należy unikać kontaktu ze skażoną substancją,
 - c) zachować spokój i nie panikować,
 - d) poinformować o zdarzeniu osoby znajdujące się w pobliżu,
 - e) zawiadomić służby ratunkowe dzwoniąc pod numer 112 oraz przełożonego,
 - f) stosować się do poleceń służb ratunkowych,
 - g) w miarę możliwości udzielić pierwszej pomocy osobom poszkodowanym,
 - h) nie dotykać, nie wąchać i nie próbować smakować nieznaną substancji,
 - i) powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku,
 - j) aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem,
 - k) sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej. Listę przekazać właściwym służbom,
 - l) w przypadku przebywania w strefie zagrożenia, gdy ewakuacja nie jest możliwa:
 - zamknąć okna i drzwi,
 - uszczelnić otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację i nie dopuścić do występowania przeciągów,
 - udać się do pomieszczenia o najmniejszej liczbie okien i drzwi, najlepiej na wyższe piętro,
 - czekać na dalsze instrukcje służb ratunkowych.
- 3) Postępowanie w przypadku skażenia substancjami w postaci stałej lub ciekłej:
 - a) usunąć skażoną odzież i obuwie, zabezpieczając je przed rozprzestrzenianiem się skażenia,
 - b) skażoną skórę należy przemyć obficie wodą z mydłem,

- c) w przypadku dostania się substancji do oczu, należy przemywać je obficie czystą wodą przez około 15 minut, kierując strumień wody od skroni w stronę nosa.
- 4) Postępowanie w przypadku skażenia substancjami w postaci gazowej:
 - a) należy natychmiast opuścić skażony teren, przemieszczając się zgodnie z kierunkiem wiatru,
 - b) jeżeli ewakuacja nie jest możliwa, należy spróbować dostać się do najwyższych kondygnacji budynku lub innych pomieszczeń, w których stężenie substancji gazowej jest najmniejsze,
 - c) w przypadku skażenia dróg oddechowych należy zapewnić dostęp świeżego powietrza i w miarę możliwości podać tlen,
- 5) Po opuszczeniu strefy zagrożenia:
 - a) unikać dotykania oczu, nosa i ust,
 - b) zdjęć skażoną odzież i umieścić ją w szczelnym worku,
 - c) dokładnie umyć ręce i twarz wodą z mydłem,
 - d) w przypadku wystąpienia objawów zatrucia, takich jak: kaszel, duszności, podrażnienie oczu, skóry lub dróg oddechowych, nudności, wymioty, zawroty głowy, natychmiast zgłosić się do lekarza;
- 3. Postępowanie w przypadku skażenia biologicznego:
 - 1) Identyfikacja zagrożenia:
 - a) skażenie biologiczne może objawiać się w różny sposób, w zależności od rodzaju czynnika biologicznego, drogi проникnięcia do organizmu i indywidualnej wrażliwości osoby narażonej. Do typowych objawów skażenia biologicznego należą:
 - objawy grypopodobne: gorączka, dreszcze, bóle mięśni, kaszel, katar,
 - objawy ze strony układu pokarmowego: nudności, wymioty, biegunka,
 - objawy ze strony skóry: wysypka, zaczerwienienie, swędzenie, owrzodzenia,
 - objawy ze strony układu oddechowego: duszności, kaszel, ból w klatce piersiowej,
 - objawy neurologiczne: bóle i zawroty głowy, zaburzenia świadomości;
 - 2) Zasady ogólne:
 - a) natychmiast opuścić zagrożony obszar,
 - b) należy unikać kontaktu ze skażoną substancją,
 - c) zachować spokój i nie panikować,
 - d) ostrzegać inne osoby o zagrożeniu,
 - e) w miarę możliwości udzielić pierwszej pomocy osobom poszkodowanym,
 - f) zawiadomić służby ratunkowe dzwoniąc pod numer 112 oraz przełożonego,
 - g) nie dotykać nieznanych substancji i przedmiotów, które mogły ulec skażeniu,
 - h) powstrzymać się od picia, spożywania posiłków, palenia oraz prac wymagających dużego wysiłku,
 - i) w miarę możliwości zakryć usta i nos maską ochronną lub chusteczką,
 - j) w miarę możliwości usunąć skażoną odzież i zabezpieczyć ją przed rozprzestrzenianiem się skażenia,
 - k) aby zapobiec rozprzestrzenianiu się substancji, przykryć ją np. kocem,
 - l) dokładnie umyć skażone miejsca wodą z mydłem,
 - m) stosować się do poleceń służb ratunkowych,
 - n) sporządzić listę osób, które miały kontakt z podejrzaną substancją albo znalazły się w odległości ok. 5 m od niej. Listę przekazać właściwym służbom,
 - o) w przypadku przebywania w strefie zagrożenia, gdy ewakuacja nie jest możliwa:
 - zamknąć okna i drzwi,

- uszczelnić otwory wentylacyjne, wyłączyć klimatyzację i nie dopuścić do występowania przeciągów,
- udać się do pomieszczenia o najmniejszej liczbie okien i drzwi, najlepiej na wyższe piętro,
- czekać na dalsze instrukcje służb ratunkowych;

3) Postępowanie w przypadku skażenia skóry:

- a) skażoną skórę należy przemyć obficie wodą z mydłem,
- b) w przypadku ran lub otarć skóry należy je zdezynfekować.

4) Postępowanie w przypadku skażenia błon śluzowych:

- a) w przypadku dostania się substancji biologicznej do oczu, należy przemywać je obficie czystą wodą przez około 15 minut, kierując strumień wody od skroni w stronę nosa,
- b) w przypadku dostania się substancji biologicznej do nosa lub ust, należy przepłukać je wodą;

5) Po opuszczeniu strefy zagrożenia:

- a) unikać dotykania oczu, nosa i ust,
- b) zdjąć skażoną odzież i umieścić ją w szczelnym worku,
- c) dokładnie umyć ręce i twarz wodą z mydłem,
- d) w przypadku wystąpienia objawów zatrucia, takich jak: kaszel, duszności, podrażnienie oczu, skóry lub dróg oddechowych, nudności, wymioty, zawroty głowy, natychmiast zgłosić się do lekarza;

4. Dekontaminacja:

- 1) w przypadku skażenia chemicznego lub biologicznego, służby ratownicze przeprowadzają dekontaminację osób i terenu;
- 2) sposób dekontaminacji zależy od rodzaju skażenia oraz jego skali.